

Bam Afërikaye hakkiya kambe-a jamawa-aye

Translated by: Michel Bodet Mai Moussa Mai

Këla awowa aniyen dajana:

NASHA BURWOYE: HAKKIYA-A WAJËPPA-A

SURA 1 : HAKKI KAMBE-A JAMAWA-AYE

KAL 1

Larduwa mambërri Kungiya Këlakël Afërikaye bam adën faidaduwoodë, hakkiya-a wajëppa-a afuwa-a curo bam adëyen mananja cadënadëa kasaccana koro jawalla wadaye bi gadëyen tayilan faidaduye maduro nia ngojana.

KAL 2

Kam fi yaye hakki hakkiya-a afuwa-a nodana koro curo bam adëyen mërse tadënadën këji fandaye cëdana gayirda fima bawoalan masammanno jiriyë, kabilayë, jiri karawiye, naptunjuyë (kwanga bi kamu), tëlambë, adinne, siasa bi raayi fi yayeyë, fërdü lardula bi jamayë, arsiyiyë, tamboyë bi lamar laa gadëyen.

KAL 3

1. Am samma fuwu sharayen nankalkal cawandi.
2. Am samma hakki sërïwo kalkal wadaye fandoyë cadana.

KAL 4

Adamgënadë tamanna. Adamgëna fi yaye hakki ronju-a nanngëla tiyinjü-a hangalnjuyë-ayë cëdana. Wunduma jawal jireyë gënin hakki adëa fucciwawo.

KAL 5

Wundu yaye hakki daraja adamgënarö jussëna-a naptunju jawal sharayë-a dajaraduyë cëdana. Jiri faidaduyë-a kambo daraja njonambu-a masammanno nankarëa, sawur ambe, basari tiyiyë bi hangal jada-a shara bi ta adëmgëna candënni bi nangua njëddo samma dapkada.

KAL 6

Wundu yaye hakki afu fandoyë-a sërïwo këlanjuyë-a cëdana. Wunduma afunju fucciwawo dëlwuwa-a awowa wada wuljëna-aro kajaiya; ngaima wundumaa jawal jireyë gënin rojaiwawo bi koson jakcawawo.

KAL 7

1. Kam fi yaye hakki tia kərənduye cədana. Hakki adə ania wujo: a) hakki shararamma larduye jussanaro sa awowa aniye falnja jəganniya sonəm njəkkado: hakki nowada fandulan mərse cədana, wadawa, yassa-a adawa tayilan faidada-a; b) hakki biwu tənkiye cəda har kawu shararam jussənan biwunju nodiro; c) hakki kəla mowoye-a kəla mowoma kəredu-aye; d) hakki sa tussənnin shararam kam gayirjiwawon shara kamdu fandoye.
2. Wundumaa kəndo laa bi cəptuwu laa sa cədənadən wowom wujənni cədənaro sharaye cəda wawo. Basari fima tiro caddiwawo sa biwudə tədənadən shara kamduwuyedə bawoa. Sharadə biwumaye rakce biwumaa gənia, kam gadea cəda wawo.

KAL 8

Bodu hangalle, sania-a rawon adin dio-a tadi. Sawi jamalaro kajiya, wundumaro jawalla laan rawonju fəleduwu dapcagawo.

KAL 9

1. Kam fi yaye hakki lawar fandoye cədana;
2. Kam fi yaye hakki raayinju wuldu-a wormadu-a wadawa-a yassa-a jəgaialan dioye cədana.

KAL 10

1. Kam fi yaye hakki rawonjun am gade-a kungiya kəktuye cədana, jawalla wada wuljənədə jəgaialan.
2. Wundumaa dolero curo kungiyayero casakkiwawo bana doleye kal 29ye wuljənədəro kajiya.

KAL 11

Kam fi yaye hakki rawonjun am gade-a cammo dioye cədana. Hakki adə jiri awowa wadawaye dapkada canna jawal faida səriwo larduyen, səriwo kamben, nanlewayen, bi hakkiya naptu kambennoro kajiya duwon tilan am faidada.

KAL 12

1. Kam fi yaye hakki rawonjun dadaduye-a curo larduyen nanju kəndəgairambe kəredu-aye cədana jawalla wada wuljənədə jəgaialan.
2. Kam fi yaye hakki lardu fin yaye saptuye-a, lardunjun kal, waldəme lardunjuro kənde-aye cədana. Hakki adən awima fuludiwawo wadadən gəni wuldənaa, masammanno səriwo larduye, jamaye, nanlewaye bi kareyaye dioro.

3. Kam fi yaye hakki sa basari caiya, manəme lenəme lardu gaden naptuye cədana jiri wada lardu fiye yaye-a fandu duniala-a wuljainadə gainin.
4. Kusotto nowada curo lardu laa bam adən faidadılan dəganadəa rakcane dujaiwawo nia laa wadadə wuljənarə kajija.
5. Kusottowa kəla tilonna dududə dapkada. Dudu kəla tilonnadə tima kəwuwa larduwaye, jiriwaye, kabilawaye bi adinna wujənaye tədida.

KAL 13

1. Am larduye samma hakki rawonjan kidaram awowa jamala larduyero mukko njakkoye cadana, tayi kəlanja bi wakkilla rawonjan kərejanayen jiri wada wuljənadə gainin.
2. Am larduye samma hakki kida gomnatiye lardunjaye dioye cadana.
3. Kam fi yaye hakki kareya-a kidaramma gomnatiye-an, wunduma kamanjua jawal wadayen kojənnin, faidaduye cədana.

KAL 14

Hakki Ləmannəmlan faidadudəyero mərse tina. Hakki adə daptiwawo awo laa jamaa wujəna bi kəryedəro faidaa jiri wadawa wuljanadə gai gəni tədiya.

KAL 15

Kam fi yaye hakki jawal kalkal koro kəji fandiaye-a kida dioye-a alwasi kidanjuro jussəna fandoye-a cədana.

KAL 16

1. Kam fi yaye hakki nanlewa tiyiye-a ro bəna-aye jiri majin kəji fanduye cədana.
2. Larduwa bam adən faidadaidə nia jawalla jussana maduye ngojana nanlewa jamawanjaye səriwodu-a tayiro bana kanji lowotordiyen kasuwa wakkajija njukkodo-aro.

KAL 17

1. Kam fi yaye hakki alamdu fandoye cədana.
2. Kam fi yaye awo jamaye ada wujənarə rakce rawonjun kəlanju cakki.
3. Ladabu-a adawa tamanna jamaye nojənarə duno njo-a səriwodu-adə gomnatiro wajəp jawal hakkiya kambero səriwoduyen.

KAL 18

1. Am fadoyedə tima awo alala-a fərdu jamaye-aro. Gomnati tia səriwoji koro nanlewa tiyiye-a hangalle-aro kissiyi.
2. Gomnati dolero am fadoyero jawal nangadima ladabu-a adawa tamanna-a jamaye nojəna cədiyen bana cukkudi.

3. Gomnati gayirda kamuro tæddi fi yayea baworo cædi koro cakke hakkiya kamuye-a yalle-a særiwoji jiri curo jawawiya-a fanduwu duniala-an wuldænadæ gai.
4. Am kawu jawuna bi maskinna, tayi ye hakki jawalla masammanne særiwoye mæraduwanja tiyiye-a bi hangalle-a wujæna fandoye cadana.

KAL 19

Jamawa samma kalkal; daraja faldæman kasarga koro hakkiya faldæmaa cada. Awima cakke jama fal kamanjua rakciwawo.

KAL 20

1. Jama fi yaye hakki kændægaiye cædana. Jama fi yaye hakki sawisoye ye tiwawo ye naptunju curo larduye cædana. Naptunju siasaye rawonjun fæleji koro fuwumbuinja kanji kunguna-a jama-ayen jawal rawonjun kærejenadæn cakke tædi.
2. Jamawa kærmainasara caddæna bi nankærea cadidæ hakki raktu adæn afu fandoye cadana dælwuwa jama duniaye ardijænaro so njadolan.
3. Jamawa samma hakki bana larduwa bam adæn faidadaiyen fandoye cadana curo mældunja raktu am gadeyen dasaanadæn afu fandoyen jiri siasaye, arsiyiye, adaye jiri fiyero walyeno yaye.

KAL 21

1. Jamawadæ rawonjan arsiyinja-a newa cidiye-a cadai. Hakki adæ faida jamawayero faidadi. Jawal fiman jama laa hakki adæa fucciwawo.
2. Hakkidæa kemowoa, jama fuccænadæ hakki jawal jireyen læmannanju mowoye-a særæm jussæna fandoye-a cædana.
3. Rawon arsiyi-a nema cidiye-a tadæ dolero taawa arsiyiye duniala, daraja wunduye kamanjuro, faldu kalkal-a wadawa hakki duniala-ayen tædidæro kuttu gænin tædi.
4. Larduwa bam adæn faidadaidæ nia ngojana tilo tiloye bi kælladan hakki rawon arsiyanja-a nemawa cidiye-a tæyen kælakæl-a bana njukkudo-a afærikaye tædoro cadi.
5. Larduwa bam adæn faidadaidæ, nia jiri arsiyilan faidadu am lardu gadeye cadi tayi amari dunialan tædidæa tædiwaworo cadi jama lardu fi yayero nemawa larduyen riwa tuwandidæn kæjiro faidadaræ.

KAL 22

1. Jamawa samma hakki fuwumbuinja arsiyiye, jamaye-a adaye-a afunja-a naptunja-a darajadin koro kareya jamala duniayen kalkallo faidadu-a cadana.
2. Larduwadæro tilo tiloyen bi taawa cadialan, hakki fuwumbuiye dio wajæpcægæna.

KAL 23

1. Larduwadē hakki nanlewaye-a səriwo curo larduye-a larduwa gadeye-aye cadana. Dəlwu bana wunduye kamanjuro njukkoye-a naptu nansawaye-a curo bam kungiya larduwa duniyen wuldənadē kungiya kəlakəl Afərikayen wuljana koro naptu katte larduwayedən faidadi.
2. Nanlewa, bana kamanjuro njukkodo-a naptuwa nansawaye-a dunoaduwu, larduwa bam adən faidadaidē ania dapturo nia ngojana: a) kam hakki lardu gaden naptuye kal 12 bam adəyen wuldənadē gai cədanadē, kida laa hangalsangoye lardunju tambənarō bi laa gade bam adən faidadiro njəddo; b) Cidiyanjadē na kidawa hangalsangoye bi basari jamanjuro bi jama lardu gade bam adən faidadiyero kudoye cidurambo dio.

KAL 24

Jama samma hakki kəndəgairam ngəla tuwum fuwumbuinjaro kəji fandoye cadana.

KAL 25

Larduwa bam adən faidadaidē, ilmu njəkkərai-a alamda-a wormadu-an casakke hakkiya-a afuwawa-a curo bamben dasaanadəro daraja njo dunoajagai koro jawalla majai afuwa-a hakkiya-a ania am asujaro koro ngaima kanji awowa dole-a wajəppa-adən.

KAL 26

Larduwa bam adən faidadaidē, shararammaye nankam kəlaye fando-a kidararamma larduye jussana hakkiya-a afuwa-a bam adən mərse cadənaa koktu-a ngəlaro kida cadoro mərse njo-aro mərse njonja wajəp.

SURA II : WAJƏPPA

KAL 27

1. Wundu yaye kanji am fannjaye-a jamaye-a larduye-a kəwuwa ambe nowada-a jama duniaye-an awowa wajəpcəgəna cədana.
2. Hakkiya-a afuwa-a kam fiye yayedē hakki kam gadeye-a səriwo jamaye-a ladabuyē-a riwa jamala-a darajadun tadi.

KAL 28

Wundu yayero, amanjua gayirda falma bawoalan, tame daraja njo koro tayia naptu darajaye-a kamanjua kasattu-a tēdi yakkəme dio-a dunoaduwu-a səriwodu-a wajəpcəgəna.

KAL 29

Wundu yayero awowa ani wajəp:

1. Am fadoye fuwumbui yakkāme dio-a kēlakēl-a daraja-a am fadoye aniye madu; sawi yaye amwurawanēm darajadu, tayia ambadu koro tayia curo mēradunjayen banaduwu;
2. Jama larduyero duno tiyinēmbē-a hangalnēm-alan faidadu;
3. Bare sēriwo larduyero kuttu yēddēm̄mi ni kam larduye kal kusotto kal;
4. Nankam kēlaye fando-a nantilo larduye-a sēriwodu koro dunoaduwa koro lardu sēriwoduro jiri wada wuljēnadēn kēla njakko;
5. Raktunēmlan-a yodunēmlan-a kida dio, kunguna awowa jamaro faidaa sēriwoduro wada kamjēgēna njo;
6. Naptunēm curo jamayen yakkāme awowa adala afērikaye ngēla sēriwodu koro dunoaduwa kasattu, jande, sawardu dioann koro sēriwo nanlewa hangalle jamaye dioro kēla njakko;
7. Raktunēmlan sawi yaye nasha fin yaye kēlakēl afērikaye tēdoro kēla njakko.